

The logo for the Netherlands Youth Institute (Nji) is located in the top left corner. It consists of the letters 'Nji' in a white, sans-serif font, with a small yellow square above the 'i'. The logo is set against a dark blue background.

Nji

Nederlands
Jeugdinstituut

The background of the entire page is a photograph of two young boys. The boy on the left has light brown hair and is smiling broadly. The boy on the right has dark, curly hair and is also smiling. They are both looking at a smartphone held in front of them. The phone is held by a hand that is partially visible in the foreground.

Regiosessie wetsvoorstel 'Van school naar duurzaam werk'

Nederlands Jeugdinstituut

September 2024 | Eva de Jong, e.dejong@nji.nl

Samen maken we het verschil voor jongeren

1. Wat vragen jongeren van ons aan steun bij opleiding en werk?
2. Hoe kunnen we dat aanpakken?
3. En wat vraagt dat van alle betrokkenen?

Wat dit sowieso vraagt:

Wees bereid over de grenzen van je eigen organisatie en belang heen te gaan. We staan samen voor deze opdracht.

In deze middag horen we van elkaar wat er in de verschillende regio's al goed gaat en waar we nog te leren hebben met elkaar.

Wat vragen jongeren van ons aan steun bij opleiding en werk?

“Voor mijn leeftijd heb ik al heel wat meegemaakt en dat heeft mij hard gemaakt. Ik praat wel, maar gevoelige dingen krop ik op en dat blijft dan in mij zitten”

Ik krijg iedere keer een nieuwe begeleider als ik naar een volgend schooljaar ga, van opleiding wissel of stage ga lopen. Maar dat werkt voor mij niet. Ik vind het belangrijk dat er niet steeds van alles verandert in de hulp die ik krijg.

Jongeren zijn onmisbaar voor de toekomst van Nederland.

We willen dat jongeren, alle jongeren een stevige basis hebben en zich kunnen ontwikkelen tot zelfstandige mensen met een duurzame plek op de arbeidsmarkt. Niet voor alle jongeren gaat dit vanzelf en is dit vanzelfsprekend.

Soms hebben ze extra ondersteuning nodig om zich goed te ontwikkelen. Wat ze dan nodig hebben is begeleiding die hen helpt bij het verkrijgen van een stabiele basis in alle facetten van hun leven.

Het doel van de wet Van school naar duurzaam werk, is er om hier een bijdrage aan te leveren. Om te komen tot laagdrempelige en toegankelijke ondersteuning aan jongeren die te kampen hebben met psychische en fysieke, financiële of andere problemen. Het gaat om brede hulp, niet alleen op school, maar zeker wel makkelijk en toegankelijk is voor jongeren.

En wat die jongeren dan vragen aan ons, wat die begeleiding betreft, dat weten we. Dit hebben we hen namelijk gevraagd. Samen met de Nationale jeugd raad, ExpEx en Movisie heeft het Nji dit in kaart gebracht: [Dit vinden jongeren belangrijk in jeugdhulp \(nji.nl\)](https://www.nji.nl/onderzoek/onderzoek-2020-dit-vinden-jongeren-belangrijk-in-jeugdhulp)

Laat mij pas los als de belangrijkste zaken gereld zijn: de Big5

Big 5 - de leefgebieden van jongeren:

1. Support en netwerk
2. Welzijn en gezondheid
3. Wonen
4. School en werk
5. Inkomen en schulden

Onze begeleiding dient te starten vanuit het perspectief van de jongere zelf. En pas als de jongere regie heeft over het eigen leven en geen begeleiding meer nodig heeft, pas dan stopt het.

De professional staat naast de jongere en helpt bij het krijgen en behouden van regie over het eigen leven. In het hier en nu, maar ook met oog op het toekomstperspectief en toekomstbestendige oplossingen.

Maar lezen?

- [Aanpak Toekomstgericht werken in begeleiding naar volwassenheid \(nji.nl\)](https://www.nji.nl)

Een stevige basis, op alle domeinen

Dit plaatje is afkomstig uit de [publicatie Mbo-student centraal](#), daarin stond onderwijs in het midden, vandaar dat dit domein er nu een beetje wordt is gefrommeld.. ;)

[Publicatie mbo-student centraal \(nji.nl\)](#)
Overzicht van praktijkvoorbeelden en vraagstukken waar studenten mee te maken kunnen hebben en inzicht in welke professionals vanuit school en het sociaal domein hierbij betrokken zijn. Ook zet het knelpunten in de bestuurlijke samenwerking op een rij. Studenten vertellen wat zij belangrijk vinden. Twee uitgebreide praktijkvoorbeelden beschrijven hoe regio's met een succesvolle samenwerking omgaan met knelpunten. Tot slot biedt het document handvatten voor het voeren van het gesprek in de regio.

Laat mij pas los als de belangrijkste zaken geregeld zijn

Laat mij de baas over mijn eigen leven zijn

Een stevige basis, op alle domeinen

Jongeren hebben een stevige basis nodig op al hun leefdomeinen. Hiervoor zie je er meer dan vijf. Dit komt omdat we dit in de professionele wereld wat meer uit elkaar hebben gehaald: De jongeren heeft een woonsituatie, waar verschillende domeinen elkaar kunnen treffen: veiligheid, wonen, justitie etc.

Die stevige basis is vooral zo van belang omdat jongeren van 16 tot 27 jaar zijn bezig volwassen te worden. Ze bevinden zich in een bepalende levensfase met mooie kanten (zoals zelfstandig worden, op jezelf wonen, vriendschappen voor het leven sluiten), maar ook ingewikkeldheden. Het is immers niet makkelijk om volwassen te worden. Er wordt van alles van jongeren verwacht, en jongeren verwachten ook veel van zichzelf. Ook de relatie met hun ouders en met andere mensen verandert.

Bij de meeste jongeren gaat dit goed, maar veel jongeren lopen in deze fase ergens tegenaan. Zo ontstaan psychische klachten vaak juist in deze levensfase. En we weten dat ruim een op de drie mbo-studenten te maken heeft met leerproblemen, beperkingen, chronische ziekte of andere problemen, zoals psychosociale problemen of multiproblematiek (JOB-monitor, 2022).

Daarbij speelt mee dat jongeren vanaf 18 jaar voor de wet als volwassen worden gezien. Dat maakt het voor veel jongeren niet makkelijker. Opeens gelden er andere regels en wordt meer zelfredzaamheid verwacht. Hier kunnen jongeren in vast lopen. En dat heeft uiteraard invloed op de schoolloopbaan en werkloopbaan. Het geeft risico's voor studievertraging of zelfs uitval.

Daarom is het belangrijk dat we aandacht hebben voor wat jongeren meemaken in hun leven. Op al die verschillende domeinen. Moet een jongere naast de opleiding, bijvoorbeeld voor een eigen inkomen zorgen? Hoe is de woonsituatie eigenlijk?

En de jongere stress door schulden?

Kan de jongere bij problemen of tegenvallers terugvallen op een ondersteunend netwerk?

Is een jongere in aanraking gekomen met criminaliteit en heeft hij te maken met justitie?

- Een stevige basis op alle leefgebieden, is van belang om te voorkomen dat jongeren op school vastlopen
- Een stevige basis betekent dat we kijken naar alle leefgebieden van jongeren en in de begeleiding hiermee rekening houden.

Daarom is het van belang dat de professionals die op al die leefgebieden werken, met elkaar samen werken. En over hun eigen gebied heen kijken. Ook zorgen voor een goede overdracht en nazorg.

Helaas is het nu nog niet altijd zo. Vooral de nazorg ontbreekt nog vaak

Nog niet altijd staat het perspectief van de jongere centraal, Daardoor kan het dat een jongere met schulden in sommige situaties van school af moet, of te gaan werken. Een mooie betalingsregeling waarbij de jongere op school kan blijven, zou dan een fijnere uitkomst kunnen zijn, voor lange termijn van de jongeren.

Een stevige basis op alle leefgebieden dus, de jongeren is niet alleen op school of aan het werk, maar heeft ook een thuissituatie, een netwerk, een sociaal leven, en z'n welzijn en gezondheid.

Meer lezen?

- [Van jeugd naar volwassenheid | Nederlands Jeugdinstituut \(nji.nl\)](#)
- [Jongere | De algemene ontwikkeling | Nederlands Jeugdinstituut \(nji.nl\)](#)
- [Waar lopen jongeren tussen 16 en 27 jaar tegenaan? | Nederlands Jeugdinstituut \(nji.nl\)](#)
- [Dit vinden jongeren belangrijk in jeugdhulp | Nederlands Jeugdinstituut \(nji.nl\)](#)
- [Opstapeling verantwoordelijkheden zorgt voor druk en stress bij mbo-studenten - Trimbos-instituut](#)
- [Rapport Als je door de bomen het bos niet meer ziet - Trimbos-instituut](#)

Actueel: Dit rapport is op september verschenen

Hoe kunnen we dat aanpakken?

Zet het perspectief van jongeren centraal!

Het gaat over mijn leven, dus ik vind het belangrijk om te weten welke afspraken er worden gemaakt op school. Het is prima als ze me daarover bellen, maar soms heb ik liever contact via Whatsapp of e-mail.

Ik heb ondertussen al 34 hulpverleners gehad. Alle mensen in je leven spelen een rol, dat moeten ze beseffen. Wat die zeggen doet wat met je.

Een belangrijk uitgangspunt is dat jongeren prima zelf kunnen aangeven wat ze nodig hebben. En wat dit vervolgens betekent voor begeleiding door de professionals.

Als we willen dat jongeren zelfstandig worden, dan moeten we hen ook een stem geven in hun eigen begeleiding. Jongeren ervaren vaak dat ze wel bij gesprekken mogen zitten, maar dat er niet echt naar hen geluisterd wordt. Het is belangrijk de stem van jongeren serieus te nemen, zodat jongeren zich gezien en gehoord voelen en mee kunnen beslissen over begeleiding die hen helpt, bij hun eigen leven.

Wat vragen jongeren van ons aan steun bij opleiding en werk?

- Vaste persoon die naast ze staat en met ze op loopt
- Integrale en continue begeleiding met aandacht voor alle leefgebieden,
- Waarin professionals samenwerken met warme overdracht en voldoende nazorg.

Wat vraagt dat van alle betrokkenen?

Maak echt contact met jongeren, zet hun perspectief centraal
Zodat je goed weet wat zij nodig hebben aan steun bij opleiding en de overgang naar werk. Heb vooral aandacht voor de overgangen, op de werkplek. Start op school en gaat door tot/met werkgever.

Wees bereid over de grenzen van je eigen organisatie, taak en verantwoordelijkheid heen te gaan.

Professionals werken interprofessioneel met elkaar samen, ieder vanuit een ander belang, andere expertise en aanpak. Benut elkaars kennis om de jongere het beste te begeleiden.

Werk samen; het is een gezamenlijke opgave.

Dit vraagt om planmatig samenwerken, werken vanuit visie en ambitie en draagvlak op alle niveaus van de betrokken

organisaties. Niet alleen in de uitvoering, maar ook bij directie en bestuur. Stimuleer bijvoorbeeld de samenwerking op casusniveau en leer daar samen van. Maak afspraken met elkaar op regionaal niveau voor een goede set aan maatregelen, aanpakken en interventies. De opdracht is om te komen tot een regionaal programma voor samenwerking.

Heb lef, ontschot en zorg voor structurele borging.

Heb lef, want het kan spannend zijn, om samen te werken en verantwoordelijkheden te delen en andere werkvelden te leren kennen. Ontschot en zorg voor structurele borging. Dit gaat bijvoorbeeld over verschillende geldstromen en wet- en regelgeving. De leidraad zou moeten zijn wat jongeren nodig hebben en wat dat betekent voor de organisaties die hen begeleiden.

Bied laagdrempelige en toegankelijke ondersteuning bij problemen op alle leefgebieden

Waar we op uit willen komen is laagdrempelige en toegankelijke ondersteuning voor jongeren. Het voordeel hiervan is dat er een grote preventieve werking van kan uitgaan. Jongeren kunnen bij de eerste vragen en strubbelingen al terecht voor advies en ondersteuning. Hiermee willen we voorkomen dat jongeren vastlopen en uitvallen.

Een aanpak die op veel mbo-scholen al in verschillende vormen wordt ingezet is **School als werkplaats**

Dit betekent dat hulpverleners en andere professionals op school aanwezig zijn en daar hun werk doen met jongeren. Bijvoorbeeld doordat de gemeente een loket voor financieel advies heeft geopend, of dat het wijkteam een hulpverlener spreekuur laat houden op school.

Wil je meer lezen:

- [Succesvolle aanpakken in het mbo\(nji.nl\)](#)
- [School als Werkplaats - Friesland College \(nji.nl\)](#)

Ik ben blij dat mijn begeleider gewoon op school is. Ik kan er makkelijk even langs, en hoef niet naar een ander gebouw te fietsen waar ik helemaal niemand ken. Ook is het belangrijk dat het voor de hulp die ik krijg niet uitmaakt hoe oud ik precies ben of waar ik woon.

Soms speelt er iets kleins waar ik best wel last van heb. Het is fijn als ik dat snel even kwijt kan en we er samen over kunnen praten.

De ondersteuning moet er niet alleen zijn voor studenten met een beperking, of voor studenten met wie het helemaal misgaat. Soms zit ik even niet lekker in m'n vel en het is fijn als ik dan ook bij iemand terecht kan.

School als werkplaats

Voorbeeld Het Deltion Jongerenteam

Het Deltion Jongeren Team is het sociaal team van Deltion College en onderdeel van het Studenten Succescentrum (SSC). Het team is een samenwerking van Deltion, de gemeente Zwolle en een groot aantal hulpverleningspartners zoals het wijkteam, schoolmaatschappelijk werk, ggz, ggd, verslavingszorg, jongerenwerk en leerplicht en het doorstroompunt.

[Deltion JongerenTeam | Deltion College](#)

Wat zijn knelpunten en uitdagingen?

Samenwerken in de regio vraagt een gezamenlijke visie

Het formuleren van een gezamenlijke visie en ambitie helpt de samenwerking enorm, maar is niet overal al vanzelfsprekend om mee te starten. Een gezamenlijke visie en ambitie vormt de basis het opstellen van een goed uitvoeringsplan samen en biedt continuïteit in gezamenlijke activiteiten.

Structurele samenwerking vraag om de inzet van structurele middelen

Een van de belangrijkste vragen in de samenwerking tussen de betrokken partijen is vaak wie betaalt wat. En hoe is de continuïteit van de gemeentelijke en rijks- inzet geborgd; oftewel is er financiering voor een langere periode?

Samenwerken voor jongeren gaat over gemeentegrenzen heen

Dit wordt ook wel het woonplaatsbeginsel genoemd.

Dat de jongere niet woont in de gemeente waar de school staat bijvoorbeeld.

Ook hier is de vraag: hoe is de financiering tussen de betrokken gemeenten in een regio afgesproken? Dragen de gemeenten in een regio gezamenlijk

bijvoorbeeld bij de kosten voor de hulpverlening die via de school aan de jongeren wordt aangeboden?

Of is de inzet op de school alleen voor de mbo-studenten uit die ene gemeente?

En lukt het nog niet om tot gezamenlijke afspraken te komen en kijkt men vooral naar de gemeente waar de mbo-instelling gevestigd is?

Samenwerken voor jongeren gaat ook over leeftijdsgrenzen heen

Dit gaat vooral over de knip die er kan zijn als jongeren 18 worden.

Hoe kan de continuïteit van de hulp- of zorgverlening dan geborgd worden?

Kunnen er vloeiende overgangen gemaakt worden tussen jeugdzorg en WMO, jeugd ggz en volwassenen ggz? En lukt het daarbij om de ondersteuning vanuit een integraal perspectief vorm te geven met een vaste contactpersoon voor de jongere te behouden?

Nederlands
Jeugdinstituut

Wat zijn onze ervaringen? Vijf regio's, vijf verhalen

Amsterdam

Thijs Bos-Bukkens, implementatie manager Werk en Opleiding
Jongeren, gemeente Amsterdam

- magazines.amsterdam.nl/sluitende-aanpak

Eindhoven

Ingrid Leijgraaf, programmamanager werkagenda mbo,
Gilde Opleidingen

- [Wijkleerbedrijf Venray – YouTube](#)
- [Succesvolle aanpakken in het mbo | Nederlands Jeugdinstituut \(nji.nl\)](#)

Utrecht

Corine Beurs, VSV programmanager ROC Midden Nederland

- [Home - Doorstroompunt-regio Utrecht \(schoolwerkt.nl\)](#)
- [Home - Aanpak VSV Eemland](#)

Rotterdam

Arnold Blok, programmamanager CIV, Leven Lang Flex, Mbo Rijnland

- [Home - Leven Lang Flex \(civ-levenlangflex.nl\)](#)

Zwolle

Monique Kwakman, programmamanager Twentse Belofte

- [Vroegtijdig schoolverlaten voorkomen, dat is Twentse Belofte!\](#)

Aan tafel in gesprek

Drie rondes, drie vragen

- 10 à 15 minuten per ronde
- Sta stil bij ieders taken, verantwoordelijkheden, positie en belangen
- Wat gaat er al goed in jouw regio, in de samenwerkingen die er al is?
- Waar heb je nog wat te leren met elkaar?
- Waar heb je vragen over aan de anderen?

Wat is er over een paar jaar beter voor jongeren?

Bespreek met elkaar:

- Wat wil je met elkaar realiseren voor jongeren
- Wat is de gezamenlijke opgave
- En wat is ieders bijdrage aan die opgave?

Hoe biedt je hulp en begeleiding laagdrempelig en toegankelijk?

Bespreek met elkaar:

- Is dat in jouw regio al het geval?
- Hoe ziet dat er uit?
- Wat is hier in de samenwerking voor nodig?
- Wat zijn geleerde lessen voor elkaar
- En welke uitdagingen zijn er?

Geen knip. Biedt passende en doorlopende steun

Bespreek met elkaar:

- Hoe zorg je samen voor integrale doorlopende begeleiding voor jongeren?
- Wat heb je dan te doen in de samenwerking?
- Hoe zorg je voor een goede overdracht.

Om mee af te sluiten

De opgave *Van school naar duurzaam werk* vraagt:

- Maak echt contact met jongeren, zet hun perspectief centraal.
- Wees bereid over de grenzen van je eigen organisatie, taak en verantwoordelijkheid heen te gaan.
- Werk samen; het is een gezamenlijke opgave.
- Heb lef, ontschot en zorg voor structurele borging.

Nederlands
Jeugdinstituut

Eva de Jong E.dejong@nji.nl

- [Mbo-student centraal | Nederlands Jeugdinstituut \(nji.nl\)](#)
- [Samenwerking tussen mbo en hulpverlening | Nederlands Jeugdinstituut \(nji.nl\)](#)
- [Jongeren ondersteunen bij hun Big 5 | Nederlands Jeugdinstituut \(nji.nl\)](#)

